

NAUJA GADYNE.

VOL. III SCRANTON Pa. KOVO 27 d. 1896 m. NO 12.

Entered at the Post office of Scranton as second-class mail matter.

„Nauja Gadyne“ išseina kas nedėle.

„Nauja Gadyne“ ant metų kasztūja 2 dol. ant pusės metų 1 dol.; į Europą ant metų kasztūja 3 dol., ant pusės 1 dol. 50 cen.

Antraszas dėl korespondencijų ir užsieltiavimų.

„NAUJA GADYNE“
421 PENN AVE SCRANTON, P.

„Nauja Gadyne“ („New Era“).

Published weekly in SCRANTON Pa.

421 PENN AVE.

Subscription price yearly two dollars.

RATES OF ADVERTISING

One inch one month	\$1.00
One inch one year	\$10.00
Two inches one year	\$20.00

svajonės lenkiszku szlėktu nu arba rappersvyljo „SKARBAS“.

Europoje tarpe Francijos, Italijos, Austrijos ir Vokietijos, randasi szalis vadinama Szveicarija. Yra tai neutraliszka szalis, t. yra nesikisza į kaimynų kares ir turi visokiais traktatais ir sudermėmis užtikrintą rubežių nelytėtinumą.—

Tai-gi Szveicarijoje apie Rappersvyljo miestelį guli pylis to paties vardo. Metus atgal sauja mylėtojų dailos ir lenkiszku paminklų uždėjo pylyje tautinį lenkiszka muzeumą*) ir bibliotėką. Neko-kis grovas Kr. Ostrovskis, mirdamas, už-

*) Muzeum—surinkimas lėkanų senoviszkos praeltės, visokių paminklų arba surinkimas pavaldų visokių akmenų, zolių, gyvulių ir tt. Vieta (budavonė ar sale) kur randasi tokie surinkimai,—

raszė savo turtą Muzeumosavastimi, isz liū sanorių aukų ir dovanų tveriasi bibliotėka ir susirenka piningai dėl parėmimo besimokinancijos jaunūmenės. Muzeumą daboja sauja globėjų, kuriais yra: grovas Bladislovas Plateris, Zigmuntas Milkovskis (rasztininkas raszantis po vardu Jez) d-ras Galenzovskis ir kiti.

Kelis metus atgal tarpe tų žmonių iszdygo mislis uždėjimo „Tautiszko lenkiszko skarbo“ Rappersvyljuje. Tas „Skarbas“ bus pagal įkurtojų nūmonę sunaudotas dėl „sugražinimo Lenkijos“ ar tai su pagelba ginklų ar diplomatijos **). Lukestis savo įkurtojai „Skarbo“ remia ant „europėjiszkos karės“ kuri turi atsitikti neuzilgo tarpe Vokietijos, Austrijos, Italijos isz vienos, o Maskolijos ir Francijos isz kitos pusės. Tai-gi, laike tos europėjiszkos karės lenkiszki szlėktunai nori ir sav atriecti szmotą pėcziankos pavidale „Lenkijos, nūg jurės iki jurei, liūsos ir neprigulmingos“, dėl to kad Europa nenorėdami pasilikti „kazokiszka“, tur but panorės pastatyti tarp savės ir „laukines Rosijos“ Lenkiją kaipo tarpmurį.

Tokiame tai atsitikime lenkų szlėkta nori susitelkti su lenkų žmonėmis dėl draugiszkos kovos su prieszu.

**) Diplomatiija—Budas susineszimo valstijų su valstijomis per sudermes, gromatas, bylinėjimus ir tt. Tarpiainkais tame yra valstijų paslūntiniai. Falszyvumas, apgaudinėjimas, neužlaikymas pažadų ir tt, yra neatbutiniai dėl diplomatijos, Yra tai bjaurus dalykas taip kaip ir valstija,

Dabar broliai, darbininkai, pridur-
sime kelias savo pasargas.

Europėjiszka karė grėšia jau Europai
nū francuzų — prūsų karės (1870 — 71).
Francuzai ir vokiečiai rengiasi į karę, į-
traukdami į sudermes su savimi ir kaimy-
nizkas valstijas. Mets į metą dauginasi
kariaunos, mets į metą tveriasi gintuvės,
išdirbami nauji, tobulesni ginklai, mets į
metą dauginasi dūklės ir muitai, kuriūs
kaimiečiai ir darbininkai turi apmokėti,
sunki savo darbu.

Ir tūmet atsibunda žmonės, pradeda
(matyti kaip jūs alina valdžia bažnyčia,
ponai ir fabrikantai, kasmet žmonės strai-
kūja, maisztauja ir reikalauja trumpesnio
darbo, geresnio užmokescio ir geresnių įs-
tatyimų. Ir taip buna visur, visose valstijose.
Išspanijoje, Prancuzijoje, Belgijoje,
Ulandijoje, Italijoje, Austrijoje, Vokietijo-
je, Lenkijoje. net ir laukinėje Maskolijoje,
kur Maskvos, Permos ir pietinėse pramo-
ninėse skirtyse darbininkas kas kart bun-
tavojasi ar strai kūja. Žodžiu, vietoje „ka-
rės“ europėjiszkos, greičiaus galima laukti
„revoliucijos“ europėjiszkos kur žmonės su-
kils prieš savo prispaudikus.

Valdžios mato iš anksto ateinanciją
revoliuciją ir panorės sunaudoti prieš dar-
bininkus savo kariaunas, armotas ir kara-
biuus. Taip beveik isszitarė 11 Karvelio
94 m. Viennoje (Austrijoje) generolas
Szfefeld, virszininkas armijos korpuso. Tą
pat' sako generolai amerikoniszkos kariau-
nos po paskutiniam straiukui Chicagoje.
Belgijoje rudenyje 1893 m. iszmislyta
„straiukų priemuszis“ dėl szaudymo į žmo-
nės mažoje atstumoje. Galiunai szio svieto
dreba ir mato kad valandos jų vieszpata-
vimo jau suskaitytos, bet iki galui dar
stengiasi monyti žmones ir įkalbinėti kad
prieszais žmonių stovė ne valdžios, ne po-

nai, ne kapitolistai, bet svetimos tautos:
vokiečiai, francuzai ar maskoliai.

Ir lenkų „didi ir garbingi“ ponai, ku-
rie mislyja nūlatai apie szlėktinę Lenkiją,
nemato ir nenori matyti ateinancijos at-
mainos. Jie raszo kningas ir straipsnius,
ir szaukia lenkiszkus žmones kad sėbrautu
ir draugautu su szlėkta, mokėtu į jų tau-
tiszką skarbą.... Ir lenkiszki laikraszčiai
išzleidžiami per ponus ir jų tarnus pade-
dą jiems sziaame dalyke suganiojimo žmonių
į vieną bandą ir vedžiojimo ant savo va-
delės.

Bet netikt apie lenkus rupinasi tie ge-
radėjai! Jiems rupi ir lietuviszka kizenė!
Atmindami vis sav kokią ten Liublino u-
niją, kurios nei viens lietuvis su sveiku
protu nepripažinstą, jie stengiasi įkalbinėti
lietuviams kad jie tur visada aukauti savo
graszis ir kraują dėl vienos motynos tė-
vynės (Lenkijos). Idant geriau apgauti
lietuvius, jie daro ir tokias sztukas.

„Patrijote“, lenkiszkaame laikrasztyje
iszeinancziame Phladelphijoje, tapė ap-
garsinta vasaroje 1895 metų gromata pas
E. Jerzmanovskį, kamisorių „Skarbo“ Rap-
persvylyuje, buk tai nū vardo „lietuvių iš
Vilniaus“. Toje gromatoje minėti „lietu-
viai“ skųsdamiesi ant maskolių persekioji-
mų, prisiunczia Jerzmanovskiui \$ 318.23,
praszydami užtylėjimo jų pravardžių ir
pravardės banko, per kur piningai tapė
prisiūti.

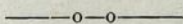
Suprantama ir szii gromata ir paauka-
vimas minėtos sumos yra melagystė! Rė-
kia žinoti kad Vilniuje lietuviai seniai se-
niai tapė sulenkinti —kad dabartiniai gy-
ventojai vadina savę „lenkais“ arba tan-
kiai „katalikais“. Lietuvių-gi skaitlius t-
yra lietuviszka kalbanczių, yra labai ma-
žas ir jie priguli prie vargingiausios dalies
gyventojų. Kokie-gi lietuviai galėtu nu-

siųsti Jerzmanovskiui piningus?

Atsakas aiskzus. Nėks isz Vilniaus Jerzmanovskiui piningų nesiuntė. Nei lenkai nei lietuviai. Pirmiejie dėl to kad jie per mažai žino apie „Skarbą“ ir nėko nežino apie Jerzmanovskį, antriejie — dėl to kad jų beveik nėra. O atspėjimas tos sztukos aiskzus: Jerzmanovskis paraszė pats falszyvą gromatą, pats idėjo savo locnus piningus (kaip tai darė ir kitą kartą) ir apskelbė pėr laikraszczius tą savo melagys-tę, tikėdamas sumeszkerioti nors biskį lie-tuviszczų graszių dėl savo skarbo. (Tas bagoczius, gyvenantis isz alinimo dirban-czių jo gazaunėje airių, lenkų ir vokieczių trokszta pagarsėti kaipo didelis lenkų pa-trijotas).

Bet ikiszčiū laik lenkiszczų szlėktunų nedoros sztukos nuveina ant nėkų. Lietu-viai n e d ū d a savo piningų į Rappers-vylio skarbą ir asz turiu lukestį kad ir n e d ū s. Tegul lenkiszki szlėktunai pa-tys užkariauja ar perka dėl savęs savo Lenkiją. Tas ne mūsų dalykas!

Stasys.

ENDRIKIS SAINT—SIMONAS.

Prie socijalizmo tėvų skaito ir Endri-kį Saint—Simon'ą, kurs socijalistu nebuvo. Jis davė tikt kitą pamatą istorijai ir phi-losophijai, o mokintiniai jo tas teorijas prie socijalizmo pritaikino. Gyveno jis viename laike su Foureru ir garsiu An-glijos reformatorium Owenu. Owen'as at-sižymėjo praktikoje,—Saint-Simon'as teo-rijoje. Pirmas buvo socijalistu,—antras industrialistu.

Endrikis Kliaudius grovas Saint-Simon'as gimė Paryžiuje isz augsz-tos ir turtingos hajoriszkos giminės 17 spalio 1760 m. Jau kaipo vaikas apgar-

sėjo jis dėlei tvirto pobudzio ir neprigūl-mės mislių. Trylikos metų senas atsiskakė nū spaviednės, menkai ką į vertę jos tikė-jęs. Įnirtęs tėvas uždarė sunų į Saint La-zare's kalėjimą. Garsus francuzų philo-sophas d'Alambert ant jauno Simono turė-jo didzią įtekmę. Jam tai už savo norą philosophijos tyrinėjimo jis yra dėkingas.

Endrikis Saint-Simon'as kareiviu pa-stojęs, 1783 m. kovojo už Sziaurinės Ame-rikos kalėjimą. Grįžęs į Francuziją tapė pulkauninku, bet prie kareiviszko amato paszaukimo nejausdamas, pametė jį ir at-davė mokslams.

1785 m. matome jį Ulandijoje, paskui Iszpanijoje. Sugrįžęs į tėvynę, didziai fran-cuzų revoliucijai pasibaigiant, tapė paim-tas ir per 11 mėnesių kalėjime laikomas, prastojo turtų. Nū 1805 m. priimt urėdą priverstas, dirbo po 9 adynas kasdien, naktymis-gi tyrinėjo philosophiszkus mok-slus ir raszė veikalus. Mirė Paryžiuje 18 25 m. 19 geguzio.

Isz Saint Simono veikalų akyvesni yra: „Mémoire sur la science de l'homme“; „Travail sur la gravitation de la société européenne“; su Thierry'iu parasztytas ir kurį randas panaikinti stengėsi; „Le Nouveau Christianisme“; „L'Industrie“ (1817—1818 m.); „Le Politique“ (1819.); „Le Or-ganizateur“ (1819 ir 1820.); „Du Systeme industriel“ (1821 ir 1822.); „Le Catechisme des industriels“ (1823 ir 1824.) ir tt.

Saint-Simon'as dirbo dėl civilizacijos pagerinimo. Žmonija — pagal jį — yra daigta, kurs auga ir noksta. Nokimas nū apsiszvietimo priguli. Ant pradžios men-kas buvo žmonių supratimas apie svieta. Žmogus paaiszkindavo sav viską pagal savo protą. Buvo tai theologiszka gadynė. Bet su apsiszvietimu, pozityviszka philo-zophija ant mokslų remta. atstundavo teo-

logišką mokslą. Mes gyvūjam perėjimo laike. Astronomija, physika, chemija, fiziologija didei giliai theologijai pakasė. Moralizskumas lygiai kaip mokslas persimaino. Svarbiu civilizacijos žingsniu yra —ziamiszko ir pozityviszko moralizskumo įvykdinimas. Tikėjimas negal moralizskumo pamatu buti; remti jį reikia ant kito pamato, ant pozityviszko pamato“.

Saint-Simon'as buvo tvėrėju naujagadyniszkių pozityviszkos philosophijos pamatų, o tai: teorijos evoliucijos ir transmorfizmo.

„Ir istorija—pagal jį, lyg laikams jo —ne buvo kaip privalo apdirbta. Buvo ji sausų faktų surinkimū be pažvilgių, kurie civilizacijos ugį paaiszkina. Istorijos pamatu gali buti tik ganėtina praeitės pažintis. Istorijoje matome pirmžengumą, tą spėką kuri žmonių dėjas valdo. Senovėje, barbarizskūse laikūse be abejonės ir despotizmas, vergija, karės ir tt. buvo reikalingos ir naudingesnės nū anarkijos ir netvarkos nusirodė. Su la'ku, su žmonių daliniu apsiszvietimu, tą organizaciją užstojo kita tinkamesnė. Vergiją baudžiava užstojo todėl, kad ji pirmžengumą persatydavo. Su Liuterio refomacija prasideda nauja era. Auglizskoji revoliucija Karolio 1-mo gadynėje, Stuartų izstrėmimas, amerikonzskoji ir francuzų revoliucijos vėdė toliaus tą veikalą. Dabar užstojo laikas, kada įvyks abelna revoliucija, revoliucija bendra visoms civilizūtomis tauatomis, kur jos tikt gyvena. Iznyks feodalų sistema, o įsitaisys pramonės ir darbo sistema. Azūt kariumenės bus darbo armija, kuningijos mokslus bei jų prietarus užstos mokslai ir moksliszki tyrinėjimai“

„Feudalizzkąją lūmą tveria sziądien: karaliaus giminė, bajorija, kariumenė, kuningija, biurokratija ir tie, kurie be darbo

gyvena. Toji lūma be revoliucijos taip greitai neįstengs persimainyti į pramonės lūmą. Pramonės lūma susideda izz mokslinczių, artistų, artojų ir darbininkų visų amatų. Tikt pramonės lūma nesza nauda ir ateitėje bus ji vienintelė lūma. Feudalizskūse laikūse bajorija pildė karevizzką amatą, tarnystę kaip ant anų laikų gana pavojingą. Ir tūmet tai uandinga ji buvo draugijai. Dabar-gi su parako izzradimu, su tvirtos kariumenės įvedimu persimainė ji į nenaudėlių lūmą. Ir kuningijos nauda, jai vienintėliu žmonijos mokintoju bunant, buvo žymi. Dabar vienok, nū laiko kada ji mokslams liūšą ugį stabdo, ir naudinga ji buti nustojo“.

„Su auganczia pramonės lūma, auga ir liūsybė bei produkcija. Azūt karių ir grėbimų, produkcija bus svarbiausiu tautų įieszkiniu“. Feodalų lūmą—vadina jis —tranais, kurie naudingoms bitelėms medų atima. „Mieriu darbo mano — raszo jis — yra pagerinti buvį tiems, kurie apiete darbo rankų savo, netur kito budo sviete gyventi. Ir ką-gi dirbti reikia dėl įvykdinimo tokio mierio? Izspūla darbo žmonėms dūti mokslą ir darbą, t. y. įtaisyti surėdymą, kurs praplatins mokslus ir pramonės. Jis žmonijos izzganymą matė tikt pramonėje, apsiszvietime, darbe ir bendroje meilėje. Principu jo buvo: „kožnam pagal jo gabumą, o kožnam gabumui pagal jo užpelnus“.

Sarancziukietis.

— o —

ISZ DARBININKISZKO, SOCIJALISTISZKO IR ANARKISTISZKO JUDEJIMO EUROPOJE.

Maskolija. Kaune izz priezasties daneszimo fabrikanto Schmidto, krėsta jo dirbtuvėje. Rasta: 2 socializstizskas bro-

sziu
bot
vy
bin
nas
ta
kel
der
are
ber
na.

pac
czi
dar
i jį
kri
mo
Be
rin
czi
kri
liai

dar
kis
mą
bu
vo
mo
dra
list
cij
to
Dr
die
Fr.

vin
hn.

sziuras bei vieną numerį Varszavos „Robotniko“. Aresztavoti: trys broliai Calkovycziai (vienas sziauczius, —kiti-du pagelbininkai), sziaucz us Mankovyczius ir vienas studentas. Pas vieną Calkovyczių rasta drutvietės planą. Isz fabriko pavartyta keliolika darbininkų. Varszavoje pas studentus skaitlingos kratos. Sosnovyciuse aresztavota 11 anglekasėjų, isz tų 4 pergabenta į Varszavos citadėlę, kitus į Bendziną. Atimta jiems įvairias brosiūras.

V o k i e t i j a. Moabite atsitiko nauji padegimai. Lipine (Szlezijoje), bažnyčioje miszių laike nekokis Rėgentka sudarė sūkalbį ant kuningo Roneczkos Szovė į jį isz revolverio. Suimta jį. Vokiszkių kriauczių straiškas pasibaigė. Dūndaviai mokestį padidino jiems ant 12 ir pusės %. Berline laikomi buvo socialistiszki susirinkimai. Nutarta: myniomis isz bažnyčios iszsiraszinėti. Atvykusį Stoeckerį, krikščezioniszkių socialistų vadovą su keliais kuningais iszmesta laukan.

A u s t r i j a. Vienoje atsibuvo 15 darbininkiszkių susirinkimų, isz tų 2 czekiszki. Visur prieš naują rinkimo reformą protestavota. Tokie susirinkimai atsibuvo visoje Austrijoje. Alboje sustraikavo 8,000 darbininkų. Valsezius Rzczekovice (Moravijoje) atsisakė nū padotkių mokėjimo randui. Kariumenei Lvave uždrausta lankyti restauracijas, kur socialistiszki laikraszcziai atsiranda ir kur socialistai susieina. Ant socializmo pamato įsteigta Lvave jaunalenkiszki partija. Drohobyce laikomas buvo rusiniszki sodieczyų susirinkimas. Kalbejo d-ras Ivan Franko, Novakovskis ir kiti.

S e r b i j a. Ant žmonijos priesztaravimo, randas neiszdavė nihilisto Jakobsohno Maskolijai. Tapė jis iszliūsūtas.

T u r k i j a. Stambule po sultono pa-

locium krėsta kanalūse. Prasiplatino žinia, buk „jaunaturkiszka partija“ nori jį dinamitu iszmesti. Murad, buvūsis Turkijos skolų kamisorius apsudytas ant myrio ir turtų prastojimo. Ant Krėtos salos, provincijoje Selinoje turkai užmuzė 12 krikščezionių. Inirtę žmonės apgulė turkus. Gubernatorius pasiuntė kariumenę dėl numalszinimo maiszto.

I t a l i j a. Sicilijoje—maisztas. Barrijoje dėlei dviejų burų isz bado myrio, sukilo žmonės beš dūnos krautuves iszplėszė. Terranovoje tukstanziai burų perlekioja krasztą, szaukdami: „Szalin su padotkais! Mes laukų padalinimo norime!“ Su kariumene kilo muszis.

I s z p a n i j a. Madrite, arti karaliaus palociaus ekspliodavojo 5 petardos. Sužeistų nebuvo.

Sarancziukietis.

TAUTISZKA LIETUVIŲ BAŽNYZIA.

Pastarame laike apsireiskė gana aiszkliai keliai, kuriais lietuvių tautą užsimanė kuningai, Romos krokodiliaus pasekėjai, vesti ant galutino isznaikinimo: kuningai po priedanga Katalikų Susivienijimo rįžosi lietuvius pardūti Moskvos carams, idant patys, sugrįžę į „Rūssiszkią tėvynę“, galėtu apsikabinėti krestais ir ordenais. Ar avys lietuviszkių bažnyczyų dar sziaudien to reikalo neiszmano, arba ar szventatezdžiai drange keliaus į Moskvą su kuningais, idant nors žandarų ar gorodovų ar uriadnikų urėdus pėlyti, mes to dar nežinome, ale neuzilgo ir tai dūsis matyti. O jūg kuningų polytika lietuvius veda į Moskvos meszkino nasrus, tai matyti galima ir isz to, jūg kn. Žebrio įrankis „Rytas“ padūtąjį per „Garsą“ projektą „visupado-

niausiojo pasveikinimo ir praszyo“ per-
drukavoja ir platina tarpe katalikiszku
avinų ir avelių! Tai-gi quousde tandem?
Ar dar ilgai lietuviai snaus ir miegos? Ar
jau amžinai dūsis musų tauta Judosziam
ir viligiams už nosies vedžioti? Ar ne
laikas jau pasipurtyti ir jungą Romos kro-
kodilių nutrenkti nū savo sprando?

Kiek gero lietuvių Romos krokodi-
liaus tarnai velyja dėl lietuvių, galima tē-
myti isz atsiliepiamo „Garso“ kn. Abromai-
czio ir kn. Matulaiczio įankio dėl kvaili-
nimo lietuviszkų skapų, ant raszo Miko-
lainio, patilpusio „Vienybėje“ kas link
bergždinių jėmimų kuningijos, kurius Mi-
kolainis privelyja sunaudoti dėl įtaisymo
emigrantams namo. Sztai ką sako kunin-
gų „Garsas“: „Nekalbant jau apie negir-
dėtą autoriaus straipsnio arroganciją, apsi-
reiszkianciaz užgynime kuningams tiesų,
kurias kanoniszka (drauge ir dieviszka)
tiesa pripazino kuningams kaipo „jura stolis“,
užnamymui tam stoktija nūseklumo!..
Tai gi užgauk kuningams per maszną ir
reikalauk nū jų kiek-tiek aukų dėl lietu-
vystes reikalų, tūjau „užnamymui stokes
nūseklumo“, nēsa kuningų tiesos tam
priesztarauja, pasiremdamos ant dangiszko
senelio, kurs jau seniai dangujė savo sēde-
nė yra praloszēs, akyvaizdoje mokslo. To-
kiais žvirzdais barsto kuningėliai į akis
szventabezėzių.... O idant jiems kirpimas
avių patikrintas butu ant ilgų ilgų metų,
tai kuningai glaudosi ir lielyjasi prie krau-
jagėriszkų ir terioniszku carų Moskvos....
Tai-gi Roma ir Moskvos carai — draugys-
tėje; abudu terionu seiles ryja, matydami
tiek aukų pries savę ir tiek lobijų dar dėl
pasismalžavimo....

Bet-gi tu, lietuvių tauta, ar ilgai se-
kiosi paskui savo kankintojus, varginto-
jus, vyliotojus, pardavikus? Ar ne laikas

tav susitvėrti tautiszka bažnyčia, parentą
ant mokslo, meilės, valnybės, gerovės, bro-
lystės visų vargūlių?

Pasiklausite, kaip tokią bažnyčia rei-
kia sutverti? Bažnyčių lietuviai jau daug
turi pasistatę, tik bėda, kad ant vardo vy-
kupų Romos, tai yra: ant vardo vilkų mu-
sų tautą ryjanczių. Reikia isz sudų iszsi-
imti „charteri“, bažnycias aprasztyti ant
žmonių po „charterio“ kontrole, ir tūmet
lietuviai įgys tautiszka lobį ir tautiszka
bažnyčia. Naujų bažnyčių statyti ant
privalu, nēs jau ir taip jų per daug yra.
Prie tų bažnyčių reikia pastatyti žmones
su mokslu dėl platinimo szviesybės, moks-
lo, valnybės, meilės tarpe vargūlių. To-
kiems mokytojams reikia algą mokėti pa-
skirtą, ar 50 ar 75 dolerius ant mėnesio, ir
jokių paszalinių „bergždžių“ jėmimų ne-
dūti—nēs bergždi jėmimai tegul eina ant
reikalų apszvietos, pagerinimo buvio žmo-
nių, pratinimo prie valnybės ir meilės....

Sziądien po vada Romos apgavikų juk
lietuvių tauta gremzda gilyn į nelabystą,
paplito girtybė, žmogžudystės, vagystos,
paleistuviavimai ir tolygios baisybės; pro-
vų visur pilna, kalėjimūse stena daugelis
musų tautiecių, tul eina ant kartuvių už
piktadarystas. Ir tai darosi akyvaizdoje
Romos bažnyčių per žmones, kurie pasi-
ninkauja ir poteriauja palei kuningijos pa-
liepimą, kurie nekenczia mokslo ir moks-
lo nesžėjū!..

Ar-gi galima abejoti, jūg tai pati ku-
ningija ir jų bažnyzia lietuvių tautą pa-
stumia į bedugnį piktadarystų ir nelabys-
tų? Juk kuningų paveizda nėra sektina:
kuningai musų isz didesnės dalies lupikai,
girtūkliai, melagiai, kreivaprisiegotojai,
kekszininkai, pardavikai Moskvos ir Ro-
mos terionams. Paskui tokius vadovus
eidama turi lietuvių tauta pulti. Tai-gi

szalin mūsų nelaboji kuningija! Tegul patys žmonės išmėžia bažnyčias, dabar namus papiktinimo, o paverčia į namus teisybės, šviesos, meilės, progreso!

Katalikų projektas įvesdinti į Suvienytų Valstijų konstituciją religiskas svajones prapūlė rankose įstatimdaviszko komitėto: matomai valstija pati neparemia Romos krokodilių užmaczias! Už tai ir mes, lietuviai, nesibaidykime: jei-gu tikrai ir išmintingai imsime už darbo, rasime paramą įstatymūse ir Amerikos progresistūse. Tik reikia mums ilgai nelaukiant nutrenkti nū savęs jungą Romos inkvizitorių, apvalyti savas bažnyčias nū prasikurvinusių rakalių dvasės, — o po valei pasijusime keliais teisybės, gerovės, šviesos ir brolystės bežengią į laimingesnę ateitę.

Ką prietarai gali tai pasirodė Scrantone tomis dienomis. Ex-kuningas Ruthven czion laikė pranesimus apie Romos neprietelystę dėl valnystos žmonių, apie kuningų bjaurybes laike spavėdės ir tt. Žmonių susirenka daug ant jo kalbų ir pritaria jam. Airius tai labai piktino. Už tai sykį grįžtant nū kalbos, airiai ir lenkai kn. Ruthveną užklupo su kiausziais, akmenais ir revolveriais, ir besigrumdami perszovė 3 žmones, draugus Ruthveno. Kas išz to pasidarys, toliaus pamatysime; czion tik turime pasakyti tiek, kad laike buvimo Satollio ir pakėlimo kn. Hobano į vyskupus, nekatalikai mieste užsilaikė ramiai, nors katalikei daug bjaurybių pridarė. Matoma, jūg nekatalikai yra tykus ir szviesus žmonės. O katalikai, pilni prietarų, nereikalauja argumentų nei teisybės, ir tūs, kurie nesutinka su jų nūmonėmis,

tūjau pasirengę yra užmuszti; tai jati yra žmonės tamsus, linę ant piktadarystos..... Gėda buti tamsunais ir katalikais!

INEK RICE

Lietuviszkas kalvis visoki sliesoriszką darbą ir viską kas tik prie kalvio priklauso kogeriausiai padaro. Jo kalvė randasi pagal Deiczkatalkų bažnyčia — tarp Coal ir Line str. Shenandoah Pa.

J. LIETUVNIKAS

MINERSVILLE Pa. Gavo patenta ant karczemos savo name — užlaiko skaniausių alų ir likterus ir pirmos kliasos cigarus; o teipgi pas jį yra labai priimni vieta dėl užzeigos; nes yra geras žmogus; užtai lietuvjai atallankykite pas savąjį;

ANT PARDAVIMO

NAUJAS DRUGSZTORIS (APTIEKA)

Labai gražioje vietoje ant didesės ulyczios, kurloje randasi visoki aptiekoriszki, szviezi tavorai, nes aptieka neseniai įtaisyta. Priežastis pardavimo, kad locninkas nor išzvažiūti. Velytina butu dėl lietuvio arba lenko, nes pas mus Shenandoryje dar to biznio nėra išz lietuvų nelaiko. Norintieji dasiznoti raszykite ant szio antraszo:

J. M. MEDALIS SHENANDOAH, Pa.

DIDELIS NAUJAS SZTORAS MEBELIU

VALENTINAVYCYZIAUS

ant

416 PENN Ave. SCRANTON Pa

Sztoze užlaiko dėl pardavimo visokius reikalingus namus daigtus, kaip tai lovas, springsus, kreeses, kanapas stalus, peczius ir tt. pulkiausius daigtus pardūda už pigiausią preke, ir viską į namus nugabena.

HOTEL MARTINS'

Prilaikau gerą alų, arėlką, vyną, cigarus.
Taip-gi nakviniu keliaujanczius.

235 PENN Ave.

SCRANTON, Penn'a.

** SALIUNAS **

J' NAUJUNO

ANT N. WEST Uliczios No 234

SHENANDOAH, PA.

Vyrai! yra tai smagi vieta dėl užėigos o kas svarbiausiai, kad puikius gerimus pri laiko stiklus taip-gi mylžiniszkus dūda. Apė cigarus cigarus nėra ką sznekėti, nės jie patys girėsi. Vyrai neužmirszkrit pas savo atsilankyti!

Czion yra linksmiausia vieta dėl užėigos, nes ir adventai su gavėue susikabine szoka.

! SENAS DRAPANAS PADARAU NAUJOMS!

Iszvalau, farbūju ir prosinu drapanas vyrų ir moterių, taip-gi taisau

už pigiausią prekę į trumpiausią laiką.

S. SEGAL

419 PENN Ave, SCRANTON, Pa.

(SZALE APTIEKOS Dro SZLIUPO.)

SALIUNAS

716 W. LAGAVANNA AVE, SCRANTON, PA.

Užlaikau gerus, szviežius ir sveikus gerimus; laikau gerus cigarns ir užkandį.

Lietuviai atsilankykite pas manę.

M. SZARAK

LETUVISZKA GROSERNE

WHOLESALE and RETAIL

Visados užlaikau gerus, szviežius ir sveikus valgomus daigtus.

MORRIS GLATT

200-202. S. Eutaw Str. BALTIMORE, Md.

J.T. F. HRENHOLT

Siuncziu PININGUS į visss dalis svieto, tiesiok | namus.— Pardūdu LAIVAKORTES ant geriausių linijų, kaip HAMBURG AMERICAN PACKET Co., EXPRESS REGULAR, BALTIJOS, RED STAR ir visų kitų linijų.

321 PENN Ave.

SCRANTON, Pa.

Dr JAMES STEIN.

Gydo vien tik ligas: akių, ausų, nostes ir gerklės.

Adynos offiso:

9 iki 12 priesz piet,

1 iki 4 po piet,

7 iki 9 vakare.

204 WYOMING Ave.

SCRANTON, Pa.

27. IX 96

DIDELIS LIETUVISZKAS

HOTELIS,

316 Penn Ave., SCRANTON, PA.

Kuriame laikau visokius gėrymų ir užkandžius, o podraugei pardūdu laivakortes (szipkortes) ant geriausių laivų ir siunczių piningus į visas szalis svieto kūrūpigiausiai.

Taipogi reikale, kiekvienam dūdu prietelliszką rodą. Jusų Vienžemis

Pet. Lipaviczius.

E. B. CARNELL & CO.

1336 PROVIDENCE ROAD,

SCRANTON, PA.

Daro gerus cigarus ir visokius gatunkus cigaretų įpatiugai Maskoliszksūis (su munksztukeliais).

M. SCHWARTZKOPF,

WHOLESALE krautuve visokių naminių ir isz užrubės pargabentų gėrymų, kaip:

WINO, LIKERIU, BRENDIES, GL

NES, ir kitokių gėrymų.

Pardūda geriausę arielką: BLUE STAR MONOGRAM WHISKEY.

243 PENN AVE, Cor. LINDEN Str. SCRANTON Pa.